

Raadsbrief

Datum 31 oktober 2024

Onderwerp Evaluatie Kind naar Gezonder Gewicht 2024
Versienummer 1.0.

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting

In augustus 2022 startte de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) in Zwolle. Tijdens de raadsvergadering op 20 november 2023 werd toegezegd dat er eind 2024 een kwantitatieve evaluatie zal plaatsvinden om de voortzetting te beoordelen. Uit een kwalitatief onderzoek van het RIVM en Labyrinth komt als resultaat dat de ervaringen van de deelnemende gezinnen positief is. Bijna alle gezinnen ontvangen concrete leefstijladviezen en worden doorverwezen naar geschikte sportactiviteiten, diëtisten of opvoedondersteuning. Kinderen zijn aangemeld voor leefstijlinterventies zoals Cool2BFit. Er zijn 33 gezinnen bereikt via de aanpak. In 2024 voerde JOGG een Social Return on Investment-analyse uit voor de KnGG-aanpak. De conclusie was dat elke geïnvesteerde euro € 3,20 aan maatschappelijke winst oplevert, waarbij de grootste opbrengst de verbeterde kwaliteit van leven voor kinderen en gezinnen is. Bijgaande evaluatie toont positieve ervaringen van deelnemende gezinnen en bevestigt de effectiviteit van de begeleiding door centrale zorgverleners.

Bijlagen

1. Evaluatie Kind naar Gezonder Gewicht
2. Terugkoppeling Zwolle KnGG (voorproef RIVM)
3. Rapport onderzoek naar de belegging van de rol CZV (Keigezond Limburg)

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- de evaluatie van Kind naar Gezonder Gewicht
- de voorgestelde wijze van afdoening van de toezegging 863: Evaluatie Kind naar Gezonder Gewicht

Datum

31 oktober 2024

Inleiding

In augustus 2022 is de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) gestart in de gemeente Zwolle. U bent hierover geïnformeerd tijdens de vergadering van 19 april 2022. Tijdens de raadsvergadering van 20 november 2023 is de voortgang van Kind naar Gezonder Gewicht besproken. Toen is de volgende toezegging gedaan: "eind 2024 zal er een evaluatie van Kind op Gezond Gewicht komen die meer op kwantitatieve doelen geënt is, waarbij een besluit genomen zal worden over voortzetting."

Met deze raadsbrief voldoen we aan deze toezegging en sturen we een evaluatie mee van Kind naar Gezonder Gewicht. U vindt de evaluatie in bijlage 1.

Wat is Kind naar Gezonder Gewicht?

Kind naar Gezonder Gewicht is een ketenaanpak dat inzet op samenwerking en een integrale aanpak. Kind naar Gezonder Gewicht draait om meer dan gewicht. Het gaat om een duurzame verandering in de leefstijl van het kind met aandacht voor onderliggende factoren van overgewicht en het gezin. Het programma biedt passende ondersteuning en zorg aan kinderen met overgewicht of obesitas. Deze aanpak draait om een nauwe samenwerking tussen professionals uit zowel het zorg- als sociaal domein.

Eén centrale zorgverlener coördineert het begeleidingstraject en bouwt een vertrouwensband op met het kind en het gezin. Samen met andere professionals zetten zij zich in om de gezondheid en leefstijl van het kind te verbeteren. Daarnaast is er ook aandacht voor de kwaliteit van leven op korte en lange termijn. In Zwolle zijn er vier centrale zorgverleners actief vanuit de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en de sociale wijkteams (SWT).

KnGG is een project dat wordt ondersteund door JOGG (jongeren op gezond gewicht). Zwolle is al sinds 2010 JOGG-gemeente. De visie van JOGG is een lokale integrale aanpak waarmee de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien structureel gezonder wordt. Zwolle geeft vorm aan de JOGG-aanpak via het netwerk Zwolle Gezonde Stad.

Kader

[Beleidsplan gezondheid 2022-2026](#)

[Plan van aanpak GALA 2023-2026](#)

Kernboodschap

In augustus 2022 startte de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) in Zwolle, gericht op duurzame leefstijlverandering voor kinderen met overgewicht. De evaluatie uit 2024 toont positieve ervaringen van deelnemende gezinnen en bevestigt de effectiviteit van de begeleiding door centrale zorgverleners.

Toelichting

Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) is een individuele gedragsgerichte preventie

De effecten van deze vorm van preventie zijn lastig kwantitatief te maken en hebben tijd nodig om zichtbaar te worden. Het is nodig om naast concrete effecten oog te hebben voor indirecte en kleinschalige vooruitgang op individueel procesniveau.

Ondanks dat de naam anders doet vermoeden is het gewicht(sverlies) bij het kind niet dé indicator van de aanpak. Wél is dit de einduitkomst maat, dus hetgeen waar de aanpak uiteindelijk impact wil

Datum

31 oktober 2024

hebben. KnGG heeft als doel om gezinnen stappen te laten zetten op het gebied van een gezonde(re) leefstijl. Er is hierbij aandacht voor belemmeringen, die van toepassing zijn in andere leefgebieden. Onderdeel van de opleiding van centrale zorgverleners is dan ook het afnemen van een brede anamnese waar de kwaliteit van leven een belangrijke plek heeft.

Uit onderzoek blijkt dat gezinnen positief zijn over Kind naar Gezonder Gewicht

In 2024 nam KnGG Zwolle deel aan een kwalitatief onderzoek van het RIVM en Labyrinth, uitgevoerd in drie gemeenten in Nederland. Het doel was om inzicht te krijgen in de ervaringen van deelnemers aan de aanpak, niet in de effectiviteit van de aanpak als geheel. Het RIVM deelde voor deze evaluatie de ervaringen van vier gezinnen in Zwolle. Hoewel deze ervaringen niet representatief zijn voor alle deelnemende gezinnen, bieden ze wel een indruk van de lokale aanpak.

De vier geïnterviewde gezinnen beoordeelden het contact met de centrale zorgverlener als positief. De centrale zorgverlener evalueert de situatie van het gezin en verwijst soms door naar lokaal aanbod. Ouders gaven aan dat de zorgverlener ondersteuning biedt, bijvoorbeeld door kinderen mee naar buiten te nemen, eetschema's aan te bieden en advies te geven over gezinsafspraken.

Kinderen merkten op dat de centrale zorgverlener goed luistert en vriendelijk met hen omgaat. Ze ervaren veranderingen sinds de start van het programma, zoals meer buitenspelen, bewuster omgaan met voeding en het leren omgaan met pesten. Sommige ouders rapporteren een verhoogd bewustzijn over voeding, zoals portiegrootte en voedselkeuze. Er zijn echter ook gezinnen die nog geen veranderingen hebben waargenomen, omdat ze de zorgverleners nog niet vaak genoeg hebben gezien.

Hoewel deze resultaten niet representatief zijn, blijkt dat KnGG zijn doelstellingen nastreeft: samen met gezinnen (kleine) stappen zetten vanuit een vertrouwensband om een gezondere leefstijl te bevorderen.

Kind naar Gezonder Gewicht heeft positieve effecten bij de gezinnen die worden begeleid

Centrale zorgverleners kunnen, vanuit een vertrouwensband, gerichte stappen adviseren voor gezinnen. Bijna alle gezinnen ontvangen concrete leefstijladviezen, zoals het bevorderen van beweging en het letten op portiegrootte. Daarnaast worden lokale mogelijkheden ingezet; in het afgelopen jaar zijn gezinnen bijvoorbeeld doorverwezen naar geschikte sportactiviteiten, diëtisten of opvoedondersteuning, vaak in samenwerking met het sociaal wijkteam. Kinderen zijn aangemeld voor leefstijlinterventies zoals Cool2BFit, waarbij ook vervoer via ANWB Automaatje is geregeld.

De samenwerking tussen jeugdverpleegkundigen en sociaal wijkteam medewerkers versterkt deze aanpak, dankzij hun verschillende netwerken. Onderzoek van Keigezond Limburg in 2024 toont aan dat de samenwerking tussen GGD JGZ en SWT als centrale zorgverleners significant meerwaarde biedt.

Er zijn 33 gezinnen bereikt met KnGG

Vanaf de start van KnGG tot en met september 2024 gaat het om 33 gezinnen die zijn of nog worden begeleid. Op het moment van schrijven bevinden 14 gezinnen zich in de startende fase of in een lopend ondersteuningstraject. Binnen deze gezinnen worden náást de 14 aangemelde kinderen nog 24 broers en zussen bereikt. Er worden evenveel jongens als meisjes bereikt. De grootste groep

Datum 31 oktober 2024

aangemelde kinderen is tussen de 8 en 12 jaar oud. Van de totale 33 kinderen, die tot nu toe zijn aangemeld, zijn kinderen tussen de 2 en 17 jaar. Dat komt goed overeen met de doelgroep van 2 tot 18 die is opgenomen in het plan van aanpak.

Kind naar Gezonder Gewicht laat landelijk een positief resultaat zien op de SROI

Kind naar Gezonder Gewicht (KnGG) behoort tot de preventieve aanpakken. Het is vaak moeilijk om de effecten van dergelijke programma's direct te kwantificeren, omdat resultaten tijd nodig hebben om zichtbaar te worden. Bijvoorbeeld, als een kind actiever wordt en begint te sporten, volgt gewichtsverlies doorgaans later. Daarnaast is het belangrijk om het bereik van gezinnen en de begeleidingstijd hierin mee te nemen, naast de concrete effecten.

In 2024 voerde JOGG een Social Return on Investment-analyse uit voor de KnGG-aanpak. De conclusie was dat elke geïnvesteerde euro € 3,20 aan maatschappelijke winst oplevert, waarbij de grootste opbrengst de verbeterde kwaliteit van leven voor kinderen en gezinnen is.

Het onderzoek wijst uit dat het vijf jaar duurt voordat economische investeringen zich vertalen in economische opbrengsten. De investering komt van de gemeente, GGD en centrale zorgverleners, terwijl kostenbesparingen zichtbaar worden in de jeugdzorg en bij zorgverzekeraars. Bovendien bevordert de aanpak efficiëntere samenwerking tussen zorg- en welzijnsprofessionals.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

N.v.t.

Communicatie

De communicatiestrategie is in september 2023 gelanceerd met diverse materialen voor KnGG. Op de webpagina van [KnGG op SamenZwolle](#) is algemene informatie beschikbaar, inclusief contactgegevens van centrale zorgverleners en een overzicht van lokaal aanbod per leefgebied, gebaseerd op het model van positieve gezondheid. Bezoekers kunnen direct doorklikken naar aanbieders, wat waardevol is voor professionals, (deelnemende) inwoners en zorgverleners.

Daarnaast is er een folder ontwikkeld met algemene informatie over de lokale uitvoering van de aanpak, die verwijst naar de webpagina voor actuele contactgegevens. Deze folders zijn verspreid onder SWT-medewerkers, IB'ers van basisscholen, huisartsen en GGD JGZ-medewerkers. Professionals waarderen het om ouders na gesprekken over kinderovergewicht iets mee te geven, zodat zij de aanpak kunnen nalezen en over deelname kunnen beslissen. Vanwege dit succes is er in september 2024 al een tweede oplage gedrukt.

Financiën

De aanpak heeft in 2022, 2023 en 2024 jaarlijkse kosten van ongeveer € 70.000 - € 80.000, voornamelijk voor personele uren van de projectleider en centrale zorgverleners. We verwachten dat de kosten de komende jaren op € 70.000 per jaar blijven. Er is financiële dekking voor KnGG tot en met 2026. Vervolgfinanciering wordt meegenomen in het nieuwe uitvoeringsplan gezondheid na 2026.

De bijdrage van zorgverzekeraars is momenteel nog niet opgenomen in deze begroting, en de details van de financiële samenwerking worden op landelijk en regionaal niveau besproken. Vanaf 1 januari 2024 dekt de zorgverzekeringswet kosten voor kinderen met een matig verhoogd gewichtsgelateerd

Datum 31 oktober 2024

gezondheidsrisico (GGR). In dat geval kan een centrale zorgverlener worden ingezet en vergoed vanuit het basispakket. De vergoeding is echter alleen van toepassing als een Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) een onderbouwd onderdeel van het plan van aanpak is. Ook de uitvoering van een GLI wordt gefinancierd via de Zorgverzekeringswet. De randvoorwaarden en details van deze financiering zijn nog onderwerp van gesprek.

Risico's

Naar verwachting ontvangen de gemeenten na 2026 geen GALA financiën meer, voor aanpak overgewicht. Dit maakt financiering voor KnGG na 2026 onzeker.

Vervolg

Het project Kind naar Gezonder Gewicht wordt voortgezet voor de duur van het uitvoeringsplan gezondheid (2022-2026).

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts